

Virtaus

KOTKA-KYMIN SEURAKUNNAN JA PYHTÄÄN SEURAKUNNAN TIEDOTELEHTI

6/2020

Urkuviikko on urkumusiikin
ilotulitusta

Pyhäinpäivän
kynttilämeret kertovat
kaipuusta

Surusta kannattaa puhua

#Valoa-viikko tuo valoa
pimeneviin iltoihin

Pyhtään kirkolle 560
vuotta täyteen

PYHTÄÄN SEURAKUNTA
PYTTIS FÖRSAMLING

KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTA

Pyhäinpäivän kynttilämeret kertovat kaipuusta

Pyhäinpäivä on hiljainen ja harras kirkkopyhä, jolloin muistellaan aiempia kristittyjä sukupolvia ja kiitetään kuoleman jälkeisestä elämästä. Kuva: Anni Sepponen.

Pyhäinpäivän viikonloppuna hautausmaiden portit ovat auki yötä päivää, sillä ihmiset käyvät sankoin joukoin sytyttämässä kynttilöitä läheistensä haudoille. Hautausmaiden kappeleissa ja kirkoissa pidetään hartaushetkiä. Monen omaisen tai ystävän on haudattu muualle, ja heille omistetut muistelupaikat täyttyvät kynttilöistä.

Marraskuussa, vuoden pimeimpään aikaan vietettävä pyhäinpäivä on Suomessa hiljainen ja harras päivä, jolloin omaiset vievät edesmenneiden läheistensä haudoille kynttilöitä, sepeleitä ja kukkia.

Marraskuussa, vuoden pimeimpään aikaan vietettävä pyhäinpäivä (aiemmin pyhainmiestenpäivä) on Suomessa hiljainen ja harras päivä, jolloin omaiset vievät edesmenneiden läheistensä haudoille kynttilöitä, sepeleitä ja kukkia. Kuolleiden muisteleminen lisäksi pyhäinpäivä muistuttaa jälleennäkemisen toivosta.

Jumalanpalveluksissa muistetaan viime pyhäinpäivän jälkeen kuolleita seurakuntalaisia. Monissa seurakunnissa luetaan heidän nimensä ja heidän muistokseen sytytetään kynttilöitä. Kirkoissa pyhäinpäivä on ollut viime vuosina neljänneksi tai viidenneksi suosituin kirkkovuoden pyhistä. Haudoilla käynti pyhäinpäivänä yleistyi Suomessa toisen maailmansodan jälkeen. Suomessa pyhäinpäivää vietetään 31.10. ja 6.11. välisenä lauantaina. Vuonna 2020 pyhäinpäivä on 31.10.

Monien kulttuurien juhla-aika

Myöhäissyksystä on eri kulttuureissa vietetty juhlaa, joissa liikutaan elämän ja kuoleman rajalla. Luontokin on kuihtumassa ja kuolemassa talven lähestyessä. Pohjoisen pallonpuoliskon pimeys muistuttaa sekä kuolemasta.

Pyhäinpäivän juuret ulottuvat ensimmäisille kristillisille vuosisadoille. Uskonsa tähden kuolleiden kristittyjen muistopäiviä vietettiin heidän kuolinpäivinä. 300-luvulla ryhdyttiin viettämään erillisten muistopäivien lisäksi yhteistä kaikkien pyhien päivää.

Nykyisessä pyhäinpäivässä yhdistyy kaksi keskiaikaista kirkollista juhlapäivää, kaikkien pyhien päivä ja kaikkien uskovien vainajien muistopäivä. Päiväs-

sä on myös muistumia muinaissuomalaisesta kekrijuhlasta, jota vietettiin satokauden loppuksi.

Kekri tai köyri on Suomessa vietetty myöhäissyksyn juhla. Elämän ja kuoleman juhla maailmalla ovat myös amerikkalainen pyhäinpäivän aatto halloween, joka pohjautuu kelttiläiseen samhain-juhlaan, sekä meksikolaisen kulttuurin kuolleiden päivä, Dia de los Muertos.

Emilia Pulkki

Alunperin pyhäinpäivä oli omistettu kaikille uskonsa puolesta kuolleille marttyyreille. Nykyään päivä on yleinen muistojuhla kaikille vainajille uskonnosta riippumatta. Kuva: Anni Sepponen.

Pyhäinpäivä 31.10. Kotka-Kymin seurakunnassa

Pyhäinpäivän kynttiläkirkot

Pyhäinpäivän kynttiläkirkkoissa muistamme viime pyhäinpäivän jälkeen haudan lepoon siunattuja seurakuntamme jäseniä sytyttämällä heille muistokynttilän.

- Kymin kirkossa klo 16 muistamme Helilän hautausmaalle, Helilän kappelihautausmaalle ja Kymin vanhalle hautausmaalle sekä Hurukselan ja Kirkonmaan hautausmaalle haudattuja.
- Kotkan kirkossa klo 18 muistamme Parikan, Mussalon ja Kotkan vanhalle hautausmaalle haudattuja sekä mereen tai muualle haudattuja.
- Metsäkulman siunauskappelissa klo 12 muistamme Metsäkulman hautausmaalle haudattuja.
- Laajakosken kappelissa klo 14 muistamme Laajakosken hautausmaalle haudattuja.

Muut pyhäinpäivän tapahtumat:

- klo 12-16 Papit ja kahvikärry Ruustinna Parikan hautausmaalla.
- klo 15-16 Kymin kirkko avoinna hiljentymiselle.
- klo 17-18 Kotkan kirkko avoinna hiljentymiselle.
- klo 18-19 Langinkosken kirkko avoinna hiljentymiselle.
- klo 19 Pyhäinpäivän iltakirkko Langinkosken kirkossa.

Pyhäinpäivä 31.10. Pyhtään seurakunnassa

- klo 16 kaksikielinen vainajien muistohetki kirkossa.
- Pyhäinpäivän aattona 30.10. klo 16-19 ja pyhäinpäivänä 31.10. klo 13-15.30 diakoni ja papit ovat kirkkomaalla ja Korkeaharjun hautausmailla tavattavissa. Tervetuloa lämpimälle glögille ja juttelemaan!

Kynttilät yhdistävät pyhäinpäivää ja Halloweenia

Sekä Pyhäinpäivässä että Halloweenissa keskeisessä osassa on kuolema, joka kurkistaa myös kurpitsalyhdyistä.

Kelttien samain, suomalaisten kekri, ylikansallinen Halloween ja kristillinen pyhäinpäivä liittyvät eroistaan huolimatta vainajiin ja juhliin. Kaikkia vieteen loka-marraskuun vaihteessa. Kynttilöiden valolla pimeyteen ja kuolemalla on kaikissa keskeinen osa, vaikka Halloweenissa karnevaali on työntänyt vakavan kauemmas itsestään.

Vanhin juhlista, sadonkorjuujuhla samain, kiteyttää muiden kuin pyhäinpäivän idean jo nimessään eli "kesän loppu". Kekrikin oli maatalousyhteisön työvuoden päätösjuhla. Sadonkorjuuaika on ollut kaikkialla tärkeä juhlahetki. Pohjoisessa loka-marraskuun vaihe tarkoittaa pitkän pimeän ajan alkamista. Tulevaisuuteen on haluttu katsoa joko vakavammin tai riehakkaammin.

Katolisen kirkon pakanalliseksi katsoma Halloween kehittyi irlantilaisten siirtolaisten samainista uuden maailman näköiseksi riehaksi. Muistetaan silti, että Halloween (30.10.) tulee sanoista kaikkien pyhien päivän aatto eli "All Hallows' Eve". Juhlan toinen jalka pysyy kristinuskon perinteissä. Meksikossa juhliataan kuolleiden päivää ja Etelä-Amerikassa noitien yötä.

Vaikka lapset naamioituvat Halloween-riehassa noiksi tai aaveiksi, niin tutusta kurpitsalyhdyistä kurkistaa kuolema eli tarina miehestä myymässä pirulle sieluaan. Alkujaan kurpitsa olikin samainin nauris.

Pyhäinpäivänä kunnioitetaan vainajia

Pyhäinpäivän juuret ovat katolisen kirkon keskiajalta: jo 300-luvulta periytyy kaikkien pyhien päivä 1. marraskuuta, mihin liittyi 900-luvulla kaikkien uskovien vainajien muistopäivä 2. marraskuuta. Pyhäinpäivän aattona pyhät marttyyrit, vainajat kulkivat maan päällä. Heitä piti kunnioittaa juhlaruoalla. Meillä pyhäinpäivästä muodostui vainajien muistopäivä hautausmailla kynttilöiden sytyttämisrituaalien kera vasta toisen maailmansodan jälkeen. Hautausmailla paloi 1960-luvulla vain yksittäisiä kynttilöitä, kun nykyään niillä loimuaa kynttilämeri – valoa pimeyteen!

Juhlissa piilee yhteinen taustavire. Samainin aikana uskottiin tämän- ja tuonpuoleisen rajan kaatoamiseen. Henget ylittivät rajan. Ihmiset polttivat turvakseen kokkoja kylien ympärillä ja koversivat nauriista kynttilälyhtyjä. Juhlissa metelöinnin uskottiin karkottavan kuolleiden henkiä. Kekri-ilta oli sieluinpäivän ilta, jolloin syötiin, juhliittiin ja valvottiin veisaten vaikka koko yö. Halloweenissakin hengen tulevat maanpäälle, vaikka riehassa se on helppo unohtaa. Pyhäinpäivänä kunnioitetaan vainajia rauhallisemmin kynttilöillä ja muistamisella. Jokainen voi muistaa vainajia omalla tavallaan.

Petri Pietiläinen

Kuva Aarne Ormio

#Valoa-viikko tuo valoa pimeneviin iltoihin

Tänä vuonna suosittu #Valoa-tapahtuma laajenee #Valoa-viikoksi. Kotka-Kymin seurakunnan #Valoa-viikkoa vietetään 26.10.-1.11.2020.

Viikolla olevat tapahtumat ovat osa valtakunnallista evankelisluterilaisen kirkon #Valoa-kampanjaa, jonka tarkoituksena on tuoda valoa syksyn pimeyteen.

Kolmena edellisenä vuotena seurakunta on järjestänyt #Valoa-tapahtuman Karhulan Jokipuistossa. Tapahtuma on kerännyt parhaimmillaan seitsemättä sataa osallistujaa valaistun pajutunnelin ääreen. Nyt näin korona-aikana tapahtumaa on laajennettu Jokipuistosta myös Katariinan Meripuistoon, jossa järjestetään lapsiperheille oma tapahtumansa. Myös riskiryhmäläiset on huomioitu varaamalla heille oma tapahtuma-aikansa.

Edellisuusvuosien tapaan Jokipuistossa valaistaan pajutunneli. Tunnelin sisällä voi jättää esirukouspyyntöjä luettavaksi Kotkan kirkoissa pyhäinpäivän kirkoissa. Katariinan Meripuistossa valaistaan meren rannassa oleva pieni katos. #Valoa-majassa voi jättää esirukouspyyntöjä Jokipuiston tapaan. Katariinan Meripuiston tapahtumassa on lapsille tarkoitettu #Valoa-polku, ja lauluyhtye Helmikellot esiintyy avaruusmajassa.

Tänä vuonna kannustamme ihmisiä sytyttämään yhden kynttilän ikkunalle pyhäinpäivänä la 31.10. klo 18-19 väliseksi ajaksi tuomaan valoa itselle ja toisille.

#Valoa-tapahtumat ovat kaikille avoimia ja lapsisyntävällisiä tapahtumia. Tapahtumat järjestää Kotka-Kymin seurakunta yhteistyössä Kotkan kaupungin puistotoimen kanssa.

#VALOA -tapahtuma lapsiperheille ke 28.10.2020 klo 17-19 Katariinan Meripuistossa

- #VALOA -polku Muumipuiston ympäristössä
- Helmikellot esiintyy avaruusmajassa klo 17.15, klo 17.45 ja klo 18.15
- #VALOA -majassa mahdollisuus jättää esirukouspyyntöjä
- #VALOA -majan luona "Ota minut keskustelemaan kanssasi 15 minuutiksi" -työntekijöitä

#VALOA -tapahtuma to 29.10.2020 Jokipuistossa

- riskiryhmään kuuluvat klo 17-18
- kaikille avoin klo 18.30-19.30
- Pajutunnelissa on mahdollisuus jättää esirukouspyyntöjä
- Pajutunnelin luona "Ota minut keskustelemaan kanssasi 15 minuutiksi" -työntekijöitä

"Ollaan valona toisillemme" -Gospel-lattarit to 29.10.2020 klo 17-18

Kotkan seurakuntakeskuksella Taivaallinen tanssitreeni naisille. Hinta 4 € Naisten Pankin hyväksi.

#VALOA -ikkunoissa la 31.10.2020 klo 18-19

- Sytytä yksi kynttilä ikkunallesi klo 18-19 väliseksi ajaksi tuomaan valoa.
- Nuorten toteuttama hartaushetki klo 17.30 Kotka-Kymin seurakunnan Facebook-sivulla ja Instagram-profilissa

Ikuinen valo - Kotka-Kymin seurakunnan kantoreiden konsertti su 1.11. klo 15 Kotkan kirkossa
Vapaa pääsy

Tänä vuonna suosittu #Valoa-tapahtuma laajenee #valoa-viikoksi. Kotka-Kymin seurakunnan #Valoa-viikkoa vietetään 26.10.-1.11.2020.

Kuva Elina Tuulainen.

Emilia Pulkki

Hautausmaan rauhassa

Hans Hansenille Norjan saha oli tuttu työpaikka. Hans Gutzeitin vuonna 1872 perustamalle sahalle töihin tulleista norjalaisista jäi monia perheitä asumaan pysyvästi Kotkaan.

Kotkan vanha hautausmaa kertoo kaupunkimme historiaa.

Kotkan vanhan hautausmaan molemmiin puolin kulkee autoja, Kotkantiellä ja Hyväntuulentiellä. Ensin liikenteen äänet tuntuvat ikäviltä, mutta hetken kuluttua niiden melu tuntuu katoavan. On vain rauha ja hiljaisuus.

Monet ihmiset kävelevät hautausmailla ulkomaanmatkoillaan ja aistivat siellä menneisyyden henkyyksien. Saman voi kokea myös kotikaupungissa: ajattomuuden ja tunteen siitä, miten turha kiire ja stressi lopulta on.

Voi myös nähdä, miten rakkaus ja kaipaus elävät vielä läheisen ihmisen kuoleman jälkeen. Palavat kynttilät ja hautojen kukat kertovat siitä.

Kotkan ensimmäinen pormestari

Korelassa sijaitsevalla vanhalla hautausmaalla kivet kertovat myös paljon kotkalaista historiaa. Sahanasettaja **Hans August Hansen** (1877-1925) tuli Norjasta **Hans Gutzeitin** Norjan sahalle töihin. Hän oli näkemässä Kotkan kaupungin alkuvaiheita.

Kotkan ensimmäisen pormestarin Oskar August Backmanin hauta löytyy Hyväntuulientien puolella.

Korkea obeliski opastaa Kotkan ensimmäisen pormestarin, kollegiasessori **Oskar August Backmanin** (1847-1915) haudalle. Hän johti kaupunkia lähes 30 vuoden ajan, ja hänen aikanaan Kotka muuttui levottomasta sahayhdyskunnasta järjestyneeksi kaupunkikunnaksi.

Äiti Elisabet Yrjölä auttoi maailmaan monta uutta kotkalaista.

Äiti **Elisabet Yrjölä** (1839-1930) hautakiveä koristava jäkälä peittää jo etunimen alun. Hän toimi pitkään kaupunginkätilönä, ja paitsi että ilmeisesti oli itsekin äiti, hän oli monien äitien tukena uuden elämän alkaessa.

Eva Lovisa Henriksson (1841-1914) on saanut erikoisella tavalla nimensä miehensä kookkaan hautakiven juureen, lähes maan tasalle. Tullimestari Gustaf Henrikssonin leski testamenttasi Ruotsinsalmenkatu 9:ssä olleen kiinteistönsä ruotsalaisen yhteiskoulun oppilaiden asuntolaksi. Nykyisin paikalla toimii ruotsinkielinen päiväkotikotkotka Svenska Barnträdgården.

Balladista tunnettu Willy Heinz

Tunnetuin hauta on jääkäri Willy Heinzin hauta. Saksalainen **Wilhelm "Willy" Hussman** (1895-1918) osallistui saksalaisten joukossa Suomen sisällissotaan ja kuoli Kymenlinnassa käydyssä taistelussa 8.4.1918. Hänestä on tullut legendaarinen hahmo Veikko Lavin Balladi Willy Heintzistä -laulun myötä. Willy Heinzin kerrottiin syöksyneen kiivaasta tulituksesta huolimatta kohti valjeja kuularuisku mukanaan. Hän haavoittui käteen, sitoi haavan ja juoksi eteenpäin. Seuraava kuula osui leukaan murskaten hampaita, mutta jääkäri täytti suunsa vanulla ja jatkoi matkaa kohti kuolemaansa.

Nuoren Willyn taskusta löytyneen paperin mukaan häntä jäivät kaipaamaan morsian Heidelbergissä ja äiti Öhringenissä.

Willy Heinzin hauta on Kotkantienden puoleisen portin lähellä. Sen kullatuista kirjaimista alkaa olla vaikea saada selvää.

Tekstissä on käytetty lähteenä Kaisu Harjunpään kirjaa Hiljaisuus puhuu – Kotka-Kymin seurakuntayhtymän hautausmaat sekä Sanna Lönnforsin kirjaa Pyhtää sisällissodassa.

Teksti ja kuvat Ulla-Maija Sievinen

Eva Lovisa Henrikssonin lahjoituksen tulokset näkyvät yhä Kotkan kaupunkikuvassa.

Surusta kannattaa puhua

Tuomi Larvi (vasemalla) ja Elise Hasanen pitävät Kotka-Kymin seurakunnassa sururyhmiä. Yksi tärkeimmistä mukaan otettavista asioista ryhmissä ovat nenäliinat. Kuva: Heidi Nevalainen

Suru voi tuntua koko kropassa. Eikä se aina ole pelkkää itkua, tietävät seurakuntapastori **Elise Hasanen** ja kappalainen **Tuomi Larvi** Kotka-Kymin seurakunnasta.

– Tunteet heittelevät ja voivat olla mitä vain, vaikka vihaa. Toisaalta voi olla, että jossain hetkessä itkee ja toisessa nauraa. Tunteet voivat heitellä välillä holtittomastikin, kuvailee Hasanen.

On olemassa teorioita surun eri vaiheista, mutta jokaisella suru on silti omanlaisensa.

– Ei suru välttämättä etene siinä järjestyksessä, ja myös se aika, kuinka kauan surua kestää, vaihtelee. Mitä vaan voi tulla eteen ja kaikenlaiset tunteet ovat normaaleja, kertoo Larvi.

Sururyhmistä vertaistukea

Tuomi Larvi ja Elise Hasanen ovat tänäkin syksynä luotsanneet seurakunnassa sururyhmiä. Ryhmät ovat vertaistukiryhmiä läheisensä menettäneille. Ryhmiä järjestetään neljä vuodessa ja jokainen ryhmä kokoontuu viisi kertaa. Eri tapaamiskerroilla on eri teemoja, mutta tärkeintä on yhdessä keskustelu.

– Se, että pääsee keskustelemaan itselle tuntemattomien ihmisten kanssa, jotka ovat samassa tilanteessa. Jos tuntuu, että on surussa yksin tai maailman kaikki paino on minun päälläni, niin tämä avaa silmiä sille, että muutkin kokevat samoja tunteita, tietää Hasanen.

Sururyhmät eivät ole taikakeino, jolla suru poistetaan, mutta niiden tavoitteena on auttaa eteenpäin. – Että ihmiset saisivat jonkinlaista helpotusta suruun ja huomaisivat, että siitä pääsee eteenpäin, toivo Larvi.

Uskalla mennä suruun

Seurakunnan sururyhmät ovat hyvä paikka niille, jotka kaipaavat tukea ja haluavat puhua surustaan. Mutta muitakin vaihtoehtoja toki on.

– Voihan tulla juttelemaan papin tai diakoniatyöntekijän kanssa kahdestaankin. Nettikin on pullollaan erilaisia keinoja, kuten kirjeen kirjoittamista poismenneelle tai tunteiden maalaamista. Mutta puhuminen on aina hyvä vaihtoehto, painottaa Elise Hasanen.

– Tärkeintä on, että jollain tavalla tekee surutyötä. Se on huono ratkaisu, että ei uskalla mennä suruun. Jossain vaiheessa se kuitenkin tulee eteen, miettii Tuomi Larvi.

Jälleennäkemisestä toivoa

Suuri suru voi vaikuttaa myös uskoon.

– Voi olla vaikea luottaa hyvään Jumalaan silloin, kun tuntuu, että tulee päälle paljon kaikkea pahaa. Mutta Jumala sietää sen. Hän ei hylkää, vaikka ihminen epäilisi tai olisi vihainen, ajattelee Hasanen.

– Hautajaiset ja muistotilaisuudet kysyvät papilta sielunhoidollista otetta. Uskonasiat eivät siinä aina ole päällimmäisinä mielessä, sanoo Larvi.

Parhaimmillaan usko kuitenkin auttaa paljon surun hetkellä.

– On sillä suuri merkitys. Meillä on toivo siitä, että me näemme meidän rakkaat vielä ja nämä eivät ole lopulliset hyvästit. Onhan se suuri juttu, toteaa Hasanen.

Heidi Nevalainen

Marraskuussa lenkkeillään yhdessä – Meijän keittiö jäi tauolle

Marraskuussa Kotka-Kymin seurakunnassa starttaa lenkkiklubi Liitävä tennari. Lenkkiklubi on tarkoitettu ruuhkavuosissa painiskeleville, jotka haluavat selättää marraskuun pimeyden yhteisellä kävelylenkillä. Kaiken kuntoiset kävelijät ovat tervetulleita mukaan.

Lenkkiklubilla käydään yhdessä kävelyllä ja syödään iltapala. Lähtö ja paluu tapahtuu Langinkosken kirkolla, missä myös iltapala syödään.

Samaan aikaan lenkkiklubin kanssa järjestetään kerho lapsille Langinkosken kirkolla. Kerhoon on ennakoilmoittautuminen. Lisätietoa kerhosta saa seurakunnan nettisivuilta.

Lenkkiklubi järjestetään marraskuun keskiviikkoihin klo 17. Samaan kellonaikaan kokoontui aiemmin Meijän keittiö, jonka ideana oli yhteisöllinen ruokailu ja uusiin ihmisiin tutustuminen. Korona vaikeutti tämä ajatuksen toteutumista, joten Meijän keittiö on jäänyt toistaiseksi tauolle.

Ekumeenista vastuuviikkoa vietetään tällä viikolla

Ekumeenista vastuuviikkoa vietetään 18.–25.10. teemalla Ihmisoikeuspuolustajat. Vastuuviikko on kirkkokuntien yhteinen ihmisoikeuskampanja.

Ihmisoikeuksien puolustaminen on vähäisimpien ja sorrettujen puolustamista. Jeesus sanoo meille: ”Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” (Matt. 22: 40) Vaikka ihmisoikeuspuolustajat tekevät työtään rauhanomaisesti, he kohtaavat usein syrjintää, väheksymistä, väkivaltaa ja osa jopa väkivaltaisen kuoleman. Ekumeenisella vastuuviikolla haluamme kristittyinä seisoa ihmisoikeuspuolustajien rinnalla ja kannustaa jokaista puolustamaan ihmisoikeuksia omassa elinpiirissään.

Ihmisoikeuspuolustaja on henkilö, joka puolustaa ihmisoikeuksia rauhanomaisesti. Vastuuviikolla vietetään myös 24.10. YK:n päivää ja Rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivää, eli toista rukouspäivää. Tuona päivänä soitetaan myös ihmisoikeuskelloja eri puolilla Suomea klo 12.

Ekumeeninen vastuuviikko on Suomen kaikkien kirkkojen ja monien kristillisten järjestöjen yhteinen ihmisoikeuskampanja, jossa kirkot toimivat oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Vuodesta 1979 alkaen vuosittain toteutetun Vastuuviikon tarkoitus on saada ihmiset pohtimaan, kyselemään ja arvioimaan omaa elämäntapaansa suhteessa maailman tilaan.

– Me olemme etuoikeutettuja. Suomalaisina nautimme monista ihmisoikeuksista, jotka ovat meille itsestään selviä. Suurimmalle osalle maailman ihmisistä perustavanlaatuiset ihmisoikeudet tai ihmisarvon toteutuminen eivät ole arkipäivää. Ihmisoikeuksia loukataan valtioiden, viranomaisten, ryhmien ja läheisten toimesta. Loukkauksilla rajoitetaan elämän mahdollisuuksia, riistetään henkilön vapaus tai jopa ihmisen henki. Toisen ihmisen arvo Jumalan kuvana ja lähimmäisen rakastaminen on erottamaton osa kristillistä uskoa, siksi on tärkeä vaatia ihmisoikeuksien toteutumista kaikkialla ja kaikille, myös täällä Suomessa, toteaa Kotka-Kymin seurakunnan maahanmuuttajatyön koordinaattori **Maarit Koskensalo-Tiainen**.

Ihmisoikeuskellot la 24.10. klo 12 Kotkan, Kymin ja Langinkosken kirkoissa. Kotkan kirkossa ihmisoikeuskellot-tilaisuus. Tule kuuntelemaan kun kirkonkellot soi ihmisoikeuksien puolesta! Ennen soittoa tilaisuus kirkossa klo 11.30.

Urkuviikko on urkumusiikin ilotulitusta

Urkuri Susanne Kujala esittää Kotkan Urkuviikolla Suomen ensiesityksenä Thomas Lacôten uusimman urkuteoksen. Kujala konsertoi Kotkan kirkossa keskiviikkona 25.11. klo 18.

Perinteinen Kotkan Urkuviikko pidetään tänä vuonna 22.-26. marraskuuta Kotkan kirkossa. Konsertteja on yhteensä viisi.

– Kaikki esiintyjät ovat tänä vuonna suomalaisia tai Suomessa asuvia koronarajoitusten takia, kertoo kanttori **Irina Lampén** Kotka-Kymin seurakunnasta.

Turvallisuussyistä myös ohjelmamyyntistä päätettiin luopua, joten konsertteihin on vapaa pääsy. Kävijöiltä toivotaan kuitenkin vapaaehtoista ohjelmamaksua kolehdin muodossa.

– Edellisvuosina ohjelmamaksu on ollut 10 euroa, sanoo Lampén.

Kotkalaista laulua

Avajaiskonsertissa sunnuntaina 22.11. klo 16 esiintyvät kotkalaiset laulajat, sopraano **Riikka Pelo** ja baritoni **Riku Pelo**. Yhdessä urkuri Ilpo Laspaksen kanssa he esittävät Bachin ja Händelin musiikkia. Laspas on tunnettu urkuri, joka konsertoi ahkerasti ja on menestynyt useissa kilpailuissa.

Maanantaina 23.11. klo 18 konsertin teemana on ”Beethoven ja esi-isät” ja esiintyjänä urkuri **Markku Mäkinen**. Beethovenin juhluvuoden kunniaksi Mäkinen valottaa Etelä-Saksan ja Itävallan urkukulttuuria. Mäkinen on monipuolinen muusikko, joka ahkeran konsertoinnin lisäksi opettaa urkujensoittoa Taideyliopisto Sibelius-Akatemiassa.

Kotkan Urkuviikko Kotkan kirkossa

Su 22.11. klo 16

Riikka Pelo, sopraano, Riku Pelo, baritoni ja Ilpo Laspas, urut

Ma 23.11. klo 18

Markku Mäkinen, urut

Ti 24.11. klo 12

Irina Vavilova, urut

Ke 25.11. klo 18

Susanne Kujala, urut

To 26.11. klo 12

Kotkalaisten urkureiden konsertti, Jaana Jokimies, Mikko Hauhia, Jarmo Kaijansinkko, Anssi Pyykkönen, Anni Nousiainen, Irina Lampén

Suomen ensiesitys

Yksi maamme urkukentän nuorimpia ammattilaisia on **Irina Vavilova**. Hän konsertoi tiistaina 24.11. klo 12 lounaskonsertissa. Maailmallakin konsertoinut Vavilova aloitti hiljattain Jyväskylän Kaupunginkirkon A-kanttorina. Kotkassa hän esittää Bachin ja Muffatin musiikkia.

Keskiviikkona 25.11. klo 18 pääsemme kuulemaan erästä Suomen ensiesitystä. Urkuri **Susanne Kujala** nimittäin tarjoaa meille konsertissaan Thomas Lacôten uusimman urkuteoksen Suomen ensiesityksen. Kujala on monipuolinen urkuri, joka on perehtynyt erityisesti uuden musiikin keinoihin. Hän on kantaesittänyt yli 50 teosta uruille ja harmonikalle. Kotkassa Kujalan konsertin teemana on Vater unser im Himmelreich (Isä meidän taivaassa) -koraali.

Kotkalaisia urkureita

Kotkan Urkuviikko päättyy torstaina 26.11. klo 12 kotkalaisten urkureiden konserttiin. Esiintyjinä ovat **Mikko Hauhia, Jaana Jokimies, Jarmo Kaijansinkko, Irina Lampén, Anni Nousiainen ja Anssi Pyykkönen**.

– Kotkalaisurkureiden yhteiskonsertteja on järjestetty useamman kerran Urkuviikolla ja muutenkin. Niitä on kehuttu monipuolisen tarjonnan vuoksi, kertoo Irina Lampén.

Heidi Nevalainen

Tapahtumat Kotkassa

Katso kaikki toiminta ja ajan-
tasaiset tiedot osoitteessa
www.kotka-kyminseurakunta.fi

JUMALANPALVELUKSET

Katso kaikki messut osoitteesta
www.kotka-kyminseurakunta.fi

Torstaisin klo 18 **Arjen hengähdys - rukoushetki ja ehtoollinen** Kotkan kirkossa.

- Su 25.10. klo 10 **Konfirmaatiomessu** Kotkan kirkossa. (Ristiniemi 1).
- Su 25.10. klo 10 **Konfirmaatiomessu** Kymin kirkossa. (Höyteri 1).
- Su 25.10. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Messu striimataan ja se on katsottavissa myös srk:n Facebook-sivujen kautta.
- Su 25.10. klo 14 **Konfirmaatiomessu** Kotkan kirkossa. (Ristiniemi 2).
- Su 25.10. klo 14 **Konfirmaatiomessu** Kymin kirkossa. (Höyteri 2).
- Ke 28.10. klo 13 **Ehtoolliskirkko** Langinkosken kirkossa.

Pyhäinpäivän tapahtumat:

- La 31.10. klo 12 **Pyhäinpäivän hartaus** Metsäkulman kappelissa.
- La 31.10. klo 12–16 **Papit ja kahvikärry Ruustinna Parikan hautausmaalla**. Tervetuloa juttelemaan ja nauttimaan kuppi kuumaa.
- La 31.10. klo 14 **Pyhäinpäivän hartaus** Laajakosken kappelissa.
- La 31.10. klo 15–16 **Kymin kirkko avoinna hiljentymiselle**. Mahdollisuus myös keskusteluun pastori Lähe-
niemen ja Eskolin kanssa.
- La 31.10. klo 16 **Pyhäinpäivän iltakirkko** Kymin kirkossa.
- La 31.10. klo 17–18 **Kotkan kirkko avoinna hiljentymiselle**. Mahdollisuus myös keskusteluun pastori Lar-
vin, Kirjavalan ja Ropposen kanssa.
- La 31.10. klo 18 **Pyhäinpäivän iltakirkko** Kotkan kirkossa.
- La 31.10. klo 18–19 **Langinkosken kirkko avoinna hiljentymiselle**. Mahdollisuus

- myös keskusteluun pastori Hietasen, Hasasen ja Mykrä-Siljanderin kanssa.
- La 31.10. klo 19 **Pyhäinpäivän iltakirkko** Langinkosken kirkossa. Mukana lauluyhtye Seksti.
- Su 1.11. klo 10 **Messu** Kotkan kirkossa.
- Su 1.11. klo 10 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 1.11. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Messu striimataan ja se on katsottavissa myös srk:n Facebook-sivujen kautta.
- Su 8.11. klo 10 **Messu** Kotkan kirkossa.
- Su 8.11. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa.
- Su 8.11. klo 13 **Haltijantien kyläkirkko** Haltijantien kerhuhuoneessa.
- Su 8.11. klo 18 **Gospelmessu** Kymin kirkossa. Messu striimataan ja se on katsottavissa myös srk:n Facebook-sivujen kautta.
- Su 15.11. klo 10 **Messu** Kotkan kirkossa. Messun jälkeen ikäihmisten syntymäpäi-

- väkahvit Kotkan srk-keskuksessa kutsun saaneille ja ennakkoon ilmoittautuneille.
- Su 15.11. klo 10 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 15.11. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa.
- Su 15.11. klo 17 **Yhessä-messu** Langinkosken kirkossa. Mukana Paljain Jaloin & co -bändi. Messu striimataan ja se on katsottavissa myös srk:n Facebook-sivujen kautta.
- Su 22.11. klo 10 **Messu** Kotkan kirkossa. Messu striimataan ja se on katsottavissa myös srk:n Facebook-sivujen kautta.
- Su 22.11. klo 10 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 22.11. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa.
- Ke 25.11. klo 13 **Ehtoolliskirkko** Langinkosken kirkossa.
- Su 29.11. klo 10 **Adventin messu** Langinkosken kirkossa. Messu striimataan ja se on katsottavissa myös srk:n Facebook-sivujen kautta.

- Su 29.11. klo 12 **Adventin messu** Kymin kirkossa.
- Sö 29.11. kl. 13 **Adventmässän** i Langinkoski kyrka.
- Su 29.11. klo 14 **Iltarippikoulun Konfirmaatiomessu** Kotkan kirkossa.
- Su 29.11. klo 18 **Adventin messu** Kotkan kirkossa.
- Su 6.12. klo 10 **Itsenäisyyspäivän messu** Kotkan kirkossa.
- Su 6.12. klo 10 **Itsenäisyyspäivän messu** Kymin kirkossa. Messu striimataan ja se on katsottavissa myös srk:n Facebook-sivujen kautta.
- Su 6.12. klo 10 **Itsenäisyyspäivän messu** Langinkosken kirkossa.
- Ma 7.12. klo 18 **Saksankielinen messu** Langinkosken kirkossa. Messun toimittaa Hans-Christian Beutel. Kirkkokahvit messun jälkeen.

Tapahtumat Kotkassa

SANA JA RUKOUS

- Ma 26.10., 9.11., 23.11. ja 7.12. klo 18.30–20.30 **Healing Rooms –rukousklinikka** Karhulan srk-keskuksessa. Rukoillaan puolestasi. Piiri kokoontuu parillisina viikoina.
- To 29.10., 12.11. ja 26.11. klo 18 **Yhessä sisälle sanaan –Raamattuluennot ja keskusteluryhmät** Langinkosken kirkossa. Luennot pitävät vuorokertoilla Tero Hietanen ja Lukas Brenner. Syksyllä 2020 käymme läpi Ilmestyskirjaa. Keskusteluryhmiin jääville iltapala á 3 €.
- Ti 3.11. klo 18 **Päihteisiin kuolleiden muistohetki** Kotkan kirkossa. Tilaisuus on kaikille avoin. Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä Kakspy ry ja Kotka-Kymin seurakunta.

...

MUSIIKKI

- Su 1.11. klo 15 **"Ikuinen valo" Kotka-Kymin srk:n kanttorit konsertoivat** Kotkan kirkossa. Ohjelmassa urkumusiikkia, kuorolaulua ja yksinlaulua. Konsertissa mukana kanttorit Irina Lampén, Jenny Kallberg, Jarmo Kaijansinkko, Anni Nousiainen, Susanna Hauer ja Tarja Silvennoinen. Vapaa pääsy.
- Pe 13.11. klo 12 **Organ Friday –konsertti** Kotkan kirkossa. Irina Lampén, urut. Vapaa pääsy.
- Su 15.11. klo 15 **Lauluyhtye Aurum Ensemblen konsertti** Kotkan kirkossa. Yhtyettä johtaa Mikko Hauhia.
- Ke 18.11. klo 18 **Rakkaimmat hengelliset laulut –yhteislaulutilaisuus** Karhulan srk-keskuksessa. Lauletaan toivelauluja. Jos haluat valita lauluja iltaan, ilmoittaudu kanttori Tarja Silvennoisel-le, p. 041 462 6203.
- Pe 20.11. klo 18–20.30 **Virsiä ja viiniä –ilta** Ravintola Vaustissa. Tule laulamaan lempivirtesi tunnelmalliseen Ravintola Vaustiin!

22.–26.11. KOTKAN URKUVIIKKO Kotkan kirkossa:

- su 22.11. klo 16 Riikka Pelo, sopraano, Riku Pelo, baritoni ja Ilpo Laspas, urut
- ma 23.11. klo 18 Markku Mäkinen, urut
- ti 24.11. klo 12 Irina Vavilova, urut
- ke 25.11. klo 18 Susanne Kujala, urut
- to 26.11. klo 12 Kotkalaisen urkureiden konsertti Jaana Jokimies, Mikko Hauhia, Jarmo Kaijansinkko, Anssi Pyykkönen, Anni Nousiainen, Irina Lampén.
- Konsertteihin vapaa pääsy. Vapaaehtoinen ohjelma-maksu.

- Su 22.11. klo 18 **Langinkosken Leidiänsäntti "Valoa Pimeyteen"** Kymin kirkossa.
- Ke 25.11. klo 18 **Rakkaimmat hengelliset laulut –yhteislaulutilaisuus** Kotkan srk-keskuksessa. Lauletaan toivelauluja. Jos haluat valita lauluja iltaan, ilmoittaudu kanttori Tarja Silvennoisel-le, p. 041 462 6203.

DIAKONIA

- Ma 9.11. klo 11.30–13 **Sunilan kerho senioreille** Sunilan srk-talolla. Kerhon alussa hartaus. Lisätiedot: Diakoni Maarit Kinnunen p. 044 752 9519.
- Pe 13.11. klo 13–14.30 **Supertoivokerho** liikuntaesteisille Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Kerhoon on järjestetty invataksikuljetus, jonka hinta 3 €/kerhokerta. Lisätiedot: Anne Kuusisto, p. 041 462 6215.
- Pe 11.12. klo 13 **Supertoivon puurojuhla** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Hinta 10 €. Invataksikuljetus. Ilm. 30.11. menn., p. 040 196 7505/lhatsu.

LÄHETYS

- Ke 21.10., 4.11., 25.11. ja 9.12. klo 14.30 **Metsäkulman lähetykset/raamattupiiri** Sunilan srk-talolla.

AIKUISILLE

- Keskiviikkoisin (ei 11.11.) klo 10–12 **Kaikkille avoin Olohuone** Karhulan srk-keskuksessa.
- To 29.10., 12.11. klo 17 **Naisten saunailta** Höyterin leirikeskuksessa. Kuljetus 5 €. Lähtö klo 16.30 Kotkan srk-keskus-Langinkosken pysäkki Kotkantiellä-Karhulan srk-keskus, tarvittaessa Aittakorvesta ja Mäntykan-kaalta-Höyteri. Lähtö takaisin klo 19.30. Ilm. viim. edellisenä päivänä Päivi Ihatsulle, p. 040 196 7505.
- To 29.10. klo 17–18 **"Ollaan valona toisillemme" –Gospel-lattarit** Kotkan srk-keskuksessa. Taivaallinen tanssitreeni naisille. Hinta 4 € Naisten Pankin hyväksi.

- To 29.10. klo 17 – 19.30 **#VALOA-tapahtuma** Karhulan Jokipuistossa. Tervetuloa valaistun pajutunnelin äärelle. Tapahtuma on avoin riskiryhmään kuuluville klo 17–18 ja muille klo 18.30–19.30. Pajutunnelissa on mahdollisuus jättää esirukouspyyntöjä. Pajutunnelin luona on "Ota minut keskustelemaan kanssasi 15 minuutiksi" –työntekijöitä. Tapahtuma on osa seurakunnan järjestämää #VALOA-viikkoa.

- La 31.10. klo 18–19 **#VALOA ikkunoissa. Sytytä yksi kynttilä ikkunallasi klo 18–19 väliseksi ajaksi tuomaan valoa.** klo 17.30 Nuorten toteuttama hartaushetki Kotka-Kymin seurakunnan Facebook-sivulla ja Instagram-profilissa.

- Su 1.11. klo 10 **Arkiretriitin aloituspäivä** Helilän srk-talossa. Päivässä teemme luovaa Raamattutyöskentelyä sekä tutustumme mietiskelevään tapaan lukea Raamattua. Pehdymme hengellisen matkapäiväkirjan periaatteisiin. Päivässä jaetaan lukumateriaali neljäksi viikoksi. Materiaalin avulla voit hiljentyä arjessasi 20–30 minuuttia päivittäin. Aloituspäivän aikana tarjotaan lounas ja päiväkahvi. Hinta 15 €, varaa tasaraha. Kannattaa pukeutua lämpimiin ja mukaviin vaatteisiin. Arkiretriitti päättyy 1. adventin messuun 29.11. klo 10 Haminan Marian kirkossa. Arkiretriitin aikana on mahdollista kokoontua pienryhmään, jos kaipaa tukea omalle hiljaisuuden matkalle. Ilm. 23.10. menn. www.kotka-kyminseurakunta.fi/retriitit. Lisätiedot riikka.klaavu-pihlajamaa@evl.fi. Arkiretriitti sopii sinulle, joka kaipaat apua rauhoittumiseen, läsnä olemiseen ja hiljentymiseen.

- Ke 4.11., 11.11., 18.11. ja 25.11. **Lenkkiklubi Liitävä tennari** ruuhkavuosissa painiskeleville. Lähtö klo 17 Langinkosken kirkolta. Tule selättämään yhdessä marraskuun pimeys yhteisen kävelylenkkeilyn merkeissä. Kaiken kuntoiset kävelijät ovat tervetulleita! Palatessa iltapala samassa paikassa. Jos sinulla on lapsia, heille on tarjolla samaan aikaan kerho Langinkosken kirkolla. Kerhoon on enn. ilmoittautuminen. Lisätietoja kerhosta lähempänä.

- To 5.11. ja to 26.11. klo 16.30–20 **Miesten saunailta** Höyterin leirikeskuksessa. Tervetuloa yhteiseen iltaan. Ilm. ruokailua varten saman viikon ti menn. Päivi Ihatsulle, p. 040 196 7505. Meno omalla kyydillä.

...

NUORET

- Syksyn viikkotoiminta:**
- ke klo 17–20 Strömsö Kotkan srk-keskuksen Nuortentila Arkussa
- to klo 15–17.30 Nuorten Varrikko Boksilla, Karhulantie 31
- to klo 17.30–20 Nuortentila Boksilla, Karhulantie 31
- pe IG-iltahartaus

- Leffailat** kuukauden ensimmäisenä tiistaina klo 18–20 (3.11. ja 1.12.) Langinkosken kirkon kirkotuvalla.

...

LAPSET JA PERHEET

- Ke 28.10. klo 17–19 **#VALOA-tapahtuma lapsiperheille** Katariinan Meripuistossa. Tapahtuma on osa seurakunnan järjestämää #VALOA-viikkoa. Ohjelmassa mm. #Valoa-polku Muumi-puiston ympäristössä (lähtö majakoiden luota), Helmi-kellot esiintyy avaruusmajassa klo 17.15, klo 17.45. ja klo 18.15. #Valoa-majassa mahdollisuus jättää esirukouspyyntöjä ja majan luona on myös "Ota minut keskustelemaan kanssasi 15 minuutiksi" –työntekijöitä.

- La 7.11. klo 10–14 **Perhepäivä ulkoilun merkeissä** Höyterin leirikeskuksessa. Ohjelmassa muskari, satujump-pa, luontopolku, ongintaa. Säänmukainen varustus, sillä ohjelma tapahtuu ulkona. Ruokailu: aikuiset 5 €, alle 18-v. ilmaiseksi. Ilm. 30.10. menn. os. www.kotka-kyminseurakunta.fi/lapset/ajankohtaista (Täytähän jokaisesta osallistujasta oman ilm. lomakkeen, lasten ilmoittautumisiin voit laittaa huoltajan yhteystiedot) Mukaan mahtuu 40 henkilöä.

- Ke 9.12. klo 17.30 **Joululauluja lapsiperheille; Helmi-kellot** laulattaa Laajakosken kappelissa.

...

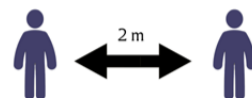
MUUT

- Arkiruokailut:**
 - perjantaisin klo 12 Kotkan srk-keskuksessa.
 - torstaisin klo 12 Karhulan srk-keskuksessa.
- Arkiruokailu on kaikille avoin kotiruokailu. Hinta työttömille ja vähävaraisille 1,50 €, muille 5 €.

...

- Katso kaikki viikkotoiminta www.kotka-kyminseurakunta.fi

...

www.kotka-kyminseurakunta.fi

Tulethan tilaisuuksiimme vain terveenä!

Kotka-Kymin seurakunta haluaa toimia vastuullisesti ja kannustaa kaikkia muitakin siihen.

Tulethan tapahtumiimme vain terveenä. Suosittelemme kasvomaskin käyttöä seurakunnan eri tiloissa ja tilaisuuksissa. Muistathan myös hyvän käsihygienian ja turvavälit.

Alueellamme on THL:n ja Kymso-ten antama maskien käyttösuositus. Koronaepidemian kiittymisvaiheessa kasvomaskin käyttöä suositellaan joukkoliikenteen lisäksi myös julkisissa sisätiloissa ja yleisötilaisuuksissa, joissa lähikontakteja ei voida aina välttää.

Kiitos kun huolehdit yhteisestä turvallisuudesta!

KOTKA-KYMIN SEURAKUNTA

Pyhtään kirkolle 560 vuotta täyteen

Pyhtään kirkko on omistettu Pyhälle Henrikille, jota katolisella keskiajalla pidettiin maamme suoje-
luspyhimyksenä. Kuva: Marjo Kajansinkko

Pyhtään kirkko viettää tänä vuonna pientä juhlavuotta, sillä kirkko täyttää 560 vuotta. Ikä lasketaan vuodesta 1460. Tarkka rakennusvuosi ei ole tiedossa. Aikaisemmin Pyhtään kirkkoa ja useita muita keskiaikaisia harmaakivikirkkoja pidettiin selvästi vanhempina.

Dosentti Markus Hiekkasen johdolla tehtiin kuitenkin 1990-luvulla kirkkoihin laaja ikäkartoitus, johon liittyi myös puurakenteiden puulustoajoitus. Tutkimuksen perusteella useiden kirkkojen rakentamisajankohta arvioitiin otaksuttua myöhäisemmäksi. Samalla todettiin, että kirkkojen rakentamiset ovat todennäköisesti olleet melko lyhyitä, muutamia vuosia kestäneitä hankkeita, kun aikaisemmin ajateltiin kestoksi jopa vuosikymmeniä.

Kirkon rakentajien nimet eivät ole säilyneet. Rakennustavan mukaisesti kuitenkin pidetään melko varmana, että kirkon päärakennusmestari oli sama henkilö, jonka johdolla on tehty esimerkiksi myös samalta ajalta peräisin olevat Pernajan ja Porvoon kirkot. Tämän mukaisesti häntä kutsutaan Itä-Uudenmaan mestariksi.

Ensimmäiset asiakirjamaininnat Pyhtään seurakunnasta ovat jo 1380-luvulta. Seurakunnalla on ollut kirkko jo ennen nykyistä harmaakivikirkkoa, mutta sen sijainnista ei ole varmuutta.

Pyhtään kirkko on omistettu Pyhälle Henrikille, jota katolisella keskiajalla pidettiin maamme suoje-
luspyhimyksenä.

Kirkko sijaitsee Kymijoen Pyhtään suuhaaran ja vanhan Turku–Viipuri-maantien risteyskohdassa.

Menneinä vuosisatoina jokien ylitys, kuten monihaaraisten Kymijoen, ylitys oli usein vaikeaa, ja kevät-
tulvat olivat vaarallisia. Pyhtään alueella kalastus oli erityisesti lohenpyynti puolestaan oli tärkeä elinkeino. Tämä näkyy myös kirkon sisäosien maalauksissa. Keskiajalla pääsisäänkäynti oli asehuoneen kautta, ja kun kirkkovieras tuli sisään, vastapäisellä seinällä hänet kohtasi kuusi metriä korkea pyhän Kristoforos, jonka vieressä on apostoli Andreas.

– Seudun ominaispiirteet näkyvät näissä kirkon sisämaalauksissa, sillä pyhä Kristoforos oli katolisella keskiajalla joenylittäjien suojelija, kun taas apostoli Andreas oli kalastajien suoje-
luspyhimys. Hänet tunnustetaan vinorististä, jollaiselle hänet perimätiedon mukaan ristiinnaulittiin, kertoo kirkkohistorian dosentti **Esko M. Laine**.

Kirkon alkuperäinen keskiaikainen asu on säilynyt melkein koskemattomana. Pyhtään kirkossa länsipääty on keskiaikaisen perinteen mukaan runsaasti koristeltu, ja sitä hallitsee suuri ristisommitelma. Myöhempiä muutoksia ovat asehuoneen muuttaminen 1600-luvulla barokkityyliseksi hautakappeliksi ja vuonna 1907 tehtyjen korjaustöiden yhteydessä kirkon pohjoisseinälle rakennetut tukipilarit sekä saka-
ristoon tehty ulko-ovi.

Kellotapuli rakennettiin 1820-luvulla, ja adventtina 1998 kirkko sai uudet 2l-äänikertaiset urut.

Pyhtään seurakunnan YouTube-sivulla ja Facebook-sivuilla on katsottavissa seurakunnan tuottamia videoita, joilla kerrotaan muun muassa pyhän Kristoforoksen vaiheista ja rippikoulun käymisestä Pyhtään kirkossa 1800-luvun alussa.

**Kirkon juhlaa vietetään itsenäisyyspäivänä. Viikonloppuna 5.-6.12. kirkko saa juhla-
valaistuksen sekä sisä- että ulkopuolelta. Tuolloin kirkossa on myös avoimet ovet tutustumista varten. Tarkemmat tiedot löytyvät lähempänä ajankohtaa seurakunnan kotisivuilta.**

Kai Takkula

Tapahtumat Pyhtäällä

JUMALANPALVELUKSET

- Su 25.10. klo 10 ja klo 13 **konfirmaatiomessut** kirkossa. 1. ryhmä. Klo 10 ja 2.ryhmä klo.13
- La 31.10. klo 16 **kaksikielinen vainajien muistohetki** kirkossa.
- Su 1.11. klo 18 **Mahdollisuuksien ikkuna-messu** Siltakylän seurakuntatalossa.
- Ke 4.11. klo 12 **Viikkomessu** Siltakylän seurakuntatalossa.
- Su 8.11. klo 10 **Sanajumalanpalvelus** kirkossa.
- Su 15.11. klo 10 **Messu** kirkossa.
- Su 22.11. klo 10 **Sanajumalanpalvelus** kirkossa.
- Su 29.11. klo 10 **Messu** kirkossa.
- Ke 2.12. klo 12 **Viikkomessu** Siltakylän seurakuntatalossa
- Su 6.12. klo 13 **Kaksikielinen sanajumalanpalvelus** kirkossa.

MUSIIKKI

- **Laululautta –musiikkituo-kiot** kirkonkylän srk-salissa 5.11., 19.11. ja 3.12. klo. 18.

DIAKONIA

- Ke 28.10. klo 13.30 **seurakuntakerho** Hirvikosken koululla
- Ma 16.11. klo 10 **Hopeakerho** Siltakylän seurakuntatalossa
- Tii 17.11. klo 14 **Hopeakerho** Kirkonkylän seurakuntatalossa
- Ke 25.11. klo 13.30 **seurakuntakerho** Hirvikosken koululla
- **Yhteisöllinen jouluruokailu työttömille, lapsiperheille, eläkeläisille, yksinäisille – kaikille** tiistaina 15.12. klo 11 kirkonkylän seurakuntatalossa. ilm. 8.12. mennessä Anneli p. 0447431105

- **Mummot, mukulat ja papit myös Tervetuloa kerhoon** yksin, ystävän tai lapsesi kanssa viettämään mukavaa vapaamuotoista yhdessäoloa, oman aikataulusi mukaan. Maanantaisin Kirkonkylän seurakuntatalolle klo 13–15. Kerhon alussa on yhteinen pieni hetki, jonka jälkeen nautimme kahvit ja mehut.

LAPSET JA PERHEET

- **Perhekerhot**
- Keskiviikkoinen Siltakylän seurakuntatalolla klo 9–11. Torstaisin Kirkonkylän seurakuntatalolla klo 9–11. Torstaisin omatoiminen perhekerho Siltakylän seurakuntatalolla klo 9.30–12.
- **Jouluinen askarteluilta** Tiistaina 10.11. klo 17–19 Kirkonkylän seurakuntatalolla askarrellaan joulukortteja ym. jouluisia askarteluja. Vietetään mukavaa yhteistä hetkeä ja nautitaan iltapäivää.

MUUT

- Pyhäinpäivän aattona klo 16–19 ja pyhäinpäivänä klo 13–15.30 **diakoni ja papit ovat kirkkomaalla ja Korkeaharjun hautausmailla tavattavissa.** Tervetuloa lämpimälle glögille ja juttelemaan!

- 6.12. **Itsenäisyyspäivän sepeleenlaskut ja juhla.** Klo 12.15 sepeleiden laskut Haaviston sankarihautausmaalla, klo 13 kaksikielinen sanajumalanpalvelus kirkossa, jonka jälkeen sepeleiden laskut kirkkomaalla. Itsenäisyyspäiväjuhla klo 14.30 kirkossa. Muutokset mahdollisia!

- 9.12. klo 12–19 **Kaiken kansan joulupuuro** Siltakylän seurakuntatalossa. Ohjelma-
mahetket klo 12, 14, 16 ja 18. Vapaaehtoinen puuro-
ja kahviraha lähetykselle.

- 4.11. klo 16–17.30 **Keskiviikon keitokset** Siltakylän seurakuntatalossa. Ruuan hinta 3€/aikuiset ja alle 10-vuotiaat lapset ilmaiseksi. Ruokaa valmistetaan 30 henkilölle. Ilmoittautumiset ruokailuun 2.11. mennessä p. 044 7431105/ Anne Koskinen

- 2.12. klo 16–17.30 **Keskiviikon keitokset** Siltakylän seurakuntatalossa. Ruuan hinta 3€/aikuiset ja alle 10-vuotiaat lapset ilmaiseksi. Ruokaa valmistetaan 30 henkilölle. Ilmoittautumiset ruokailuun 30.11. mennessä p. 044 7431105/ Anne Koskinen

- **Raamattupiiri** kokoontuu Siltakylän seurakuntatalossa to 29.10., ke 25.11., ke 16.12. ja ke 20.1. klo 18. Luetaan Kolossalaiskirjettä ja keskustellaan, tervetuloa.

Katso kaikki viikkotoiminta www.pyhtaanseurakunta.fi

PYHTÄÄN SEURAKUNTA
PYTTIS FÖRSAMLING

